

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

[Redacted]

**Directie Burgerschap en
 Informatiebeleid
 Identiteit**

 Schedeldoekshaven 200
 2511 EZ Den Haag
 Postbus 20011
 2500 EA Den Haag
 www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

[Redacted]

Kenmerk
 2012-0000166418

Datum 29 maart 2012

 Betreft Reactie op uw brief over de ongevraagde wijziging van uw inschrijving in
 de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens als geëmigreerd

Geachte [Redacted],

Op 19 oktober 2011 heeft u een brief gestuurd aan het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). In de brief gaat u in op een ongevraagde wijziging van de inschrijving van enkele personen in de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens (GBA) als "geëmigreerd". Per brief van 21 oktober 2011 is u een ontvangstbevestiging gestuurd.

Door een ongelukkige samenloop van omstandigheden is bij het doorsturen van uw brief tussen organisatieonderdelen van het ministerie van BZK een fout gemaakt. Als gevolg daarvan heeft u tot op heden nog geen inhoudelijke reactie mogen ontvangen op uw brief. Hier heeft u mij via de Nationale ombudsman en per brief van 11 maart 2012 op gewezen. Per brief van 12 maart 2012 heb ik voor het uitblijven van de reactie mijn verontschuldigingen aangeboden. Met deze brief ga ik inhoudelijk in op uw brief van 19 oktober 2011.

In uw brief van 19 oktober 2011 schrijft u dat door toedoen van private zorgverzekeraars de inschrijving van personen met terugwerkende kracht in de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens (GBA) wordt gewijzigd in "geëmigreerd". U geeft in uw brief aan dat u bezwaren heeft tegen een dergelijke werkwijze. In het vervolg van uw brief stelt u een aantal vragen. U vraagt:

- A) Of ik het met u eens ben de hierboven genoemde werkwijze strijdig is met wetgeving en internationale verdragen;
- B) Zo niet, waarop mijn opvatting ten aanzien van uw vraag onder A dan gebaseerd is, zoals instructies of aanbevelingen;
- C) Of er aanwijzingen zijn gedaan richting gemeenten ten aanzien van de hierboven genoemde werkwijze, afwijkend van de wet;
- D) Zo ja, en indien er sprake is van een ambtelijk besluit of rechterlijke uitspraak, of u van deze aanwijzingen een kopie toegestuurd kan krijgen;
- E) Zo ja, en indien er sprake is van een ministerieel besluit, of het parlement hierover is geïnformeerd en of de Raad van State om advies is gevraagd;
- F) Wie uiteindelijk verantwoordelijk is indien blijkt dat de hierboven genoemde werkwijze onvoldoende grondslag heeft;
- G) Tot slot of ik de bovengenoemde werkwijze passend vind binnen een rechtsstaat terwijl andere rechtmiddelen openstaan.

Datum
29 maart 2012
Kenmerk
2012-0000166418

Hieronder zal ik een antwoord formuleren op uw vragen. Waar mogelijk verwijs ik daarbij naar wet- en regelgeving, zodat u het een en ander ook kan nazoeken.¹ Bij het onderstaande worden verder geen stukken openbaar gemaakt, omdat alle relevante stukken, zoals wet- en regelgeving, al openbaar raadpleegbaar zijn.

Een college van burgemeester en wethouders (hierna: een college) kan onder bepaalde voorwaarden binnen de kaders van wet- en regelgeving overgaan tot ambtshalve wijziging van een inschrijving van een persoon in de GBA. Dit betekent dat een college overgaat tot het wijzigen van gegevens in de GBA zonder dat daar een aangifte van een burger aan vooraf gaat. Dat een dergelijke ambtshalve wijziging mogelijk is, volgt uit de doelstelling van de GBA op grond van de Wet GBA.

De bevolkingsboekhouding van Nederland is vormgegeven in de GBA. Het primaire doel van de GBA is om bestuursorganen te voorzien van de in de GBA geregistreerde gegevens, voor zover zij deze gegevens nodig hebben bij de uitvoering van hun taak. Daarnaast heeft de GBA mede tot doel enkele andere organisaties te voorzien van de in de GBA geregistreerde gegevens.² Daarbij moet worden gedacht aan niet-bestuursorganen met een publiek of bijzonder maatschappelijk belang, die voor de uitvoering van hun taak gegevens uit de GBA nodig hebben, zoals zorgverzekeraars in het kader van de basisverzekering of pensioenuitvoerders.³ Om deze doelstellingen te kunnen verwezenlijken, bestaat er op grond van de wet GBA een wettelijk plicht voor burgers om aangifte te doen van het adres waar zij wonen. Ook wanneer een burger verhuist, is deze bijvoorbeeld verplicht aangifte te doen van de adreswijziging.⁴

Ondanks deze plicht, kan het voorkomen dat het in de GBA geregistreerde adres niet overeenkomt met de werkelijke verblijfplaats van een persoon, bijvoorbeeld omdat een persoon inmiddels is verhuisd maar geen aangifte heeft gedaan van een adreswijziging. Wanneer twijfel ontstaat over de juistheid van een adres dat van een persoon in de GBA staat geregistreerd, zal het college van de gemeente waar dat geregistreerde adres is gelegen in dat kader een onderzoek uit moeten voeren. Een college stelt de adresgegevens zoals geregistreerd in de GBA dan 'in onderzoek'.⁵ De twijfel kan bijvoorbeeld ontstaan op basis van een melding van een gebruiker van de GBA dat brieven voor een bepaalde persoon, gericht aan dat adres, steeds retour worden gezonden met de mededeling dat de betrokken persoon is verhuisd. Het kan hier gaan om bestuursorganen of niet-bestuursorganen met een publiek of bijzonder maatschappelijk belang, die een dergelijke melding doen.

Het onderzoek van het college dat volgt betreft een adresonderzoek waarbij wordt nagegaan wat de werkelijke verblijfplaats van de betrokken persoon is. De noodzakelijk stappen in het kader van een dergelijk onderzoek zijn beschreven in paragraaf 6.9 van de Handleiding Uitvoeringsprocedures (HUP) die valt te beschouwen als een beleidsregel.⁶ Het college kan in het kader van het adresonderzoek feitelijk onderzoek ter plaatse verrichten of bijvoorbeeld informatie inwinnen bij andere gemeenten of overheidsorganisaties.

¹ Wetgeving valt via internet te raadplegen op de website www.overheid.nl.

² Artikel 3 Wet GBA.

³ In dit geval gaat het om een organisatie die op basis van artikel 99 Wet GBA is aangemerkt als bijzondere derde.

⁴ De plicht tot aangifte van adres volgt uit de artikelen 65 t/m 77 Wet GBA.

⁵ Artikel 54 Wet GBA.

⁶ De Handleiding Uitvoeringsprocedures valt te raadplegen op de website van het Agentschap Basisregistratie Personen en Reisdocumenten (BPR), www.bprbkz.nl

Datum
29 maart 2012
Kenmerk
2012-0000166418

Indien het adresonderzoek informatie oplevert over de verblijfplaats van de betrokken persoon, zal het college deze benaderen en wijzen op de plicht om aangifte te doen van het adres waar hij of zij woont. Indien duidelijk is dat een persoon op een ander adres woont, maar ondanks de oproep van het college ingebreke blijft met het doen van aangifte, moet een college overgaan tot het ambtshalve wijzigen van gegevens in de GBA.⁷ Het college neemt in dat kader een besluit daartoe en zal op basis daarvan de gegevens in de GBA wijzigen.⁸

In sommige gevallen zal het adresonderzoek geen informatie opleveren over de verblijfplaats van een betrokken persoon. Indien een college op basis van een gedegen onderzoek vaststelt dat een persoon niet langer woont op het adres dat in de GBA staat geregistreerd en dat geen gegevens aanwezig blijken over het verblijf (elders) in Nederland, een vertrek uit Nederland, noch van het verblijf buiten Nederland van die betrokken persoon, dan moet een college overgaan tot ambtshalve wijziging van de inschrijving van een persoon in de GBA in 'geëmigreerd naar een onbekend land'.⁹ Op basis van het onderzoek is namelijk door het college vastgesteld dat de betrokken persoon niet in Nederland verblijft en dus wel naar het buitenland moet zijn vertrokken. Ook in dit geval moet een college overgaan tot het ambtshalve wijzigen van gegevens in de GBA. Het college neemt in dat kader wederom een besluit daartoe en zal op basis daarvan de gegevens in de GBA wijzigen.¹⁰

Van een wijziging van de in de GBA geregistreerde gegevens zullen gebruikers van de GBA op de hoogte worden gesteld, voorzover zij bij de uitvoering van hun taak informatie over de betrokken persoon nodig hebben en voor zover zij daar ook voor zijn geautoriseerd. Het kan hier gaan om bestuursorganen of niet-bestuursorganen met een publiek of bijzonder maatschappelijk belang, zoals een zorgverzekeraar in het kader van de basisverzekering. Deze gebruikers van de GBA kunnen vervolgens gevolgen verbinden aan de wijziging van gegevens in de GBA. Op basis van specifieke regelgeving, bijvoorbeeld ten aanzien van de sociale zekerheid, kan aan een wijziging van gegevens in de GBA het gevolg worden verbonden dat bepaalde uitkeringen worden stopgezet. De gevolgen die worden verbonden aan een wijziging van gegevens in de GBA, worden bepaald door de gebruiker van de GBA zelf. Daarbij kunt u denken aan de zorgverzekeraars die nu noemt in uw brief. Deze gevolgen staan in principe los van de registratie in de GBA als zodanig.

Wanneer een persoon van mening is dat een ambtshalve wijziging van gegevens in de GBA door een college ten onrechte is verricht, dan kan deze persoon zich richten tegen het besluit van het college om gegevens ambtshalve te wijzigen. De betrokken persoon kan op grond van en binnen de kaders van de Algemene wet bestuursrecht bezwaar en beroep indienen. Indien het bezwaar of beroep gegrond wordt verklaard, zal het college het besluit vernietigen en de gegevens in de GBA corrigeren. Ook hier geldt weer dat de gevolgen die worden verbonden aan een wijziging van gegevens in de GBA, worden bepaald door de gebruikers van de GBA zelf. Daarbij kunt u denken aan de zorgverzekeraars die nu noemt in uw brief.

⁷ Artikel 26, 27 en 29, tweede lid, Wet GBA.

⁸ Artikel 83 Wet GBA.

⁹ Zie paragraaf 6.3 van de HUP onder E.

¹⁰ Artikel 83 Wet GBA.

Datum
29 maart 2012
Kenmerk
2012-0000166418

Wanneer een persoon niet (meer) op grond van de Algemene wet bestuursrecht bezwaar of beroep kan aantekenen tegen een besluit van een college, maar verklaart eigenlijk niet uit Nederland vertrokken te zijn geweest, dan kan de

betrokken persoon het verzoek doen bij een college zich (weer) met een adres in te laten schrijven in de GBA. Een dergelijk verzoek moet dan door een college worden behandeld als een 'immigratie vanuit een onbekend land'.¹¹ Het college heeft immers eerder op basis van een zorgvuldig adresonderzoek vastgesteld dat de betrokken persoon niet in Nederland verblijft en dus wel naar het buitenland moet zijn vertrokken. De in de GBA geregistreerde gegevens kunnen vervolgens op basis van de aangifte van de betrokken persoon worden gewijzigd door het college, vanaf het moment dat de betrokken persoon aangifte heeft gedaan. Ook hier geldt weer dat de gevolgen die worden verbonden aan een wijziging van gegevens in de GBA, worden bepaald door de gebruiker van de GBA zelf. Daarbij kunt u denken aan de zorgverzekeraars die nu noemt in uw brief.

Uit het bovenstaande volgt dat met betrekking tot uw vragen A tot en met E kan worden opgemerkt dat een college onder bepaalde voorwaarden kan overgaan tot ambtshalve wijziging van een inschrijving van een persoon in de GBA als "geëmigreerd". Deze werkwijze past binnen de kaders van wet- en regelgeving voor de GBA. Van een wijziging van gegevens in de GBA met terugwerkende kracht is daarbij geen sprake. Verwijzingen naar relevant wet- en regelgeving waaruit dit blijkt treft u hierboven in de tekst aan. In die gevallen dat sprake is van wet- en regelgeving, zijn het parlement en de Raad van State uiteraard betrokken vanuit hun grondwettelijk vastgelegde rol.

Ten aanzien van uw vraag onder F kan vervolgens worden opgemerkt dat de minister van BZK verantwoordelijk is voor het opstellen van de betreffende wet- en regelgeving en dat het betrokken college verantwoordelijk is voor de uitvoering van onderdelen daarvan. Zoals opgemerkt zijn gebruikers van de in de GBA geregistreerde gegevens zelf verantwoordelijk voor de gevolgen die zij verbinden aan de geregistreerde gegevens. Ten aanzien van uw vraag onder G kan tot slot worden opgemerkt dat de bovenstaande werkwijze naar mijn idee passend is binnen een rechtsstaat, juist vanwege de juridische grondslag in wet- en regelgeving en gezien de rechtsmiddelen die in dit kader daarbij open staan, waaronder de beschreven mogelijkheden van bezwaar en beroep.

Indien het bovenstaande nog aanleiding geeft tot aanvullende vragen, dan help ik u wat dat betreft graag verder. U kunt in dat geval contact opnemen met mijn ministerie via de gegevens in de rechter kantlijn.

Voor zover in uw brief gevraagd is om andere informatie neergelegd in documenten dan in de hiervoor aangehaalde wet- en regelgeving (zoals aanbevelingen, instructies, enz.), kan ik u die niet verstrekken omdat dergelijke documenten er niet zijn. In zoverre dient u dit antwoord dan ook, met het oog op de Wet openbaarheid van bestuur, op te vatten als een weigering om de gevraagde stukken openbaar te maken. U kunt hiertegen bezwaar maken op de manier als onderaan de brief vermeld.

¹¹ Zie paragraaf 6.3 van de HUP onder F.

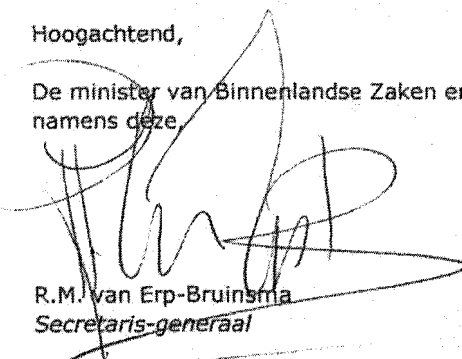
Onder verwijzing naar mijn brief van 12 maart 2012, kenmerk 2012-0000146899, wijs ik u er tot slot op dat met dit inhoudelijk antwoord tevens uw klacht, en naar ik hoop tot tevredenheid, is afgehandeld. Desgewenst kunt u binnen een jaar na afhandeling, een verzoekschrift indienen bij de Nationale ombudsman.

Datum
29 maart 2012
Kenmerk
2012-0000166418

In het vertrouwen u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
namens deze

R.M. van Erp-Bruinsma
Secretaris-generaal

Belanghebbender kunnen binnen zes weken na bekendmaking van dit besluit daartegen per brief bezwaar maken bij de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Postbus 20011, 2500 EA Den Haag. Het bezwaarschrift moet zijn ondertekend, voorzien zijn van een datum alsmede de naam en het adres van de indiener en dient vergezeld te gaan van de gronden waarop het bezwaar berust en, zo mogelijk, een afschrift van het besluit waartegen het bezwaar is gericht.